

یک کارشناس بازاریاب سرمایه در پژوهشی بررسی کرد؛

جهان در سیطره اقتصاد دیجیتال؛ بازار سرمایه ایران پرتانسیل برای رشد شرکت‌های دیجیتال محور

پنج شرکت اپل، مایکروسافت، آمازون، فیس بوک و گوگل به تنهایی دارای وزن ۵/۲۲ درصدی در شاخص S&P۵۰۰ هستند. این در حالی است که شرکت‌های دیجیتال دیگری نیز در این شاخص حضور دارند. رشد شرکت‌های دیجیتال در عرصه جهانی در حدی است که پیش‌بینی شده در کمتر از سه سال آتی، بیش از نیمی از تولید ناخالص دنیا، حاصل از اقتصاد دیجیتال خواهد بود. اما متأسفانه در حال حاضر هیچ یک از ده شرکت بزرگ بورس اوراق بهادار تهران مربوط به حوزه دیجیتال نیست. این نشان از وجود فرصت رشد و حضور فعال این شرکت‌ها در بازاریاب سرمایه دارد.

به گزارش خبرنگاران گروه بورس، بانک و بیمه گزارش خبر، اقتصاددانان بر این باورند که در عصر کشاورزی، داشتن زمین و سرباز مبنای قدرت بود. پس از پایان این دوره، عصر صنعتی آغاز شد. در این عصر با رشد فناوری و تجمیع سرمایه، شرکت‌های بزرگ صنعتی ظاهر شدند. در این دوره کشورهایی که دارای صنایع بزرگ نفتی، خودرو، فولاد و امثال آن بودند، توانستند در اقتصاد دنیا جایگاه بالایی را از آن خود کرده و صاحب قدرت شوند. با توسعه فناوری‌ها نوین به ویژه فناوری‌های دیجیتال، کسب کارها از شکل سنتی خود فاصله گرفتند و نوع جدیدی از آن‌ها شکل گرفت. به عبارت دیگر با توسعه فناوری‌های دیجیتال، دوران اقتصاد صنعتی به پایان رسید و عصر پسا صنعتی یا عصر دیجیتال آغاز شد. در این دوره شرکت‌های دیجیتال متعددی در حوزه‌های مختلف تأسیس شدند و همچنین بخشی از کسب و کارهای موجود نیز با تغییر شکل به دیجیتال تبدیل شدند. شرکت‌های دیجیتال توانستند رشد بسیار بالایی را ثبت کرده و سهم قابل توجهی از اقتصاد را به خود اختصاص دهند. در عصر دیجیتال دسترسی به اینترنت، دارای نقش کلیدی در توسعه کسب و کارهای دیجیتال است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که در سال ۲۰۲۱ میلادی حدود ۱/۵ میلیارد گوشی هوشمند در دنیا به فروش رفته است. در این سال ضریب نفوذ اینترنت در دنیا حدود ۶۲ درصد بود. پیش‌بینی می‌شود فروش گوشی‌های هوشمند در سال‌های آتی نیز با رشد همراه باشد و در سال ۲۰۲۵ میلادی به ۱/۶۴ میلیارد عدد برسد. در این سال ضریب نفوذ اینترنت در دنیا نیز با رشد ۹ درصدی به ۷۱ درصد خواهد رسید. برای درک بهتر این موضوع، روند فروش گوشی هوشمند و ضریب نفوذ آن در دنیا در شکل زیر ترسیم شده است.

گسترش استفاده از گوشی‌های هوشمند منجر به افزایش ضریب نفوذ اینترنت نیز شده است. مطابق آمار در سال ۲۰۲۰ میلادی ۵۹ درصد از مردم دنیا با استفاده از این گوشی‌ها و ۲ درصد با استفاده از سایر تجهیزات به اینترنت متصل بودند. بنابراین در این سال، ضریب نفوذ اینترنت در دنیا ۶۱ درصد بود. پیش‌بینی می‌شود که در سال ۲۰۲۵ ضریب نفوذ اینترنت در دنیا به ۷۲ درصد برسد که ۷۱ درصد آن مربوط به اینترنت گوشی‌های هوشمند است. برای درک بهتر چگونگی رشد ضریب نفوذ اینترنت در دنیا، شکل زیر پیش‌بینی روش‌های اتصال به اینترنت در سال ۲۰۲۵ و ۲۰۳۰ را نشان داده است.

همان‌طور که اشاره شد، در دهه گذشته شاهد رشد بسیار چشمگیر شرکت‌های دیجیتال بوده ایم. برای درک بهتر میزان رشد آن‌ها، می‌توان به روند تغییر بزرگترین شرکت‌های دنیا اشاره کرد. در سال ۲۰۰۶ تنها یکی از ۵ شرکت بزرگ دنیا، دیجیتال بود، اما در سال ۲۰۲۱ از ۵ شرکت بزرگ، فقط یک شرکت غیر دیجیتال (آرامکو عربستان) در این فهرست جای داشت. شکل زیر فهرست شرکت‌های بزرگ دنیا در مقاطع زمانی مختلف را نشان داده است. در این شکل، شرکت‌هایی که با رنگ آبی مشخص شده‌اند، شرکت‌های دیجیتال هستند.

همان‌طور که مشاهده می‌شود، از سال ۲۰۱۷ حداقل چهار شرکت از ۵ شرکت بزرگ دنیا، شرکت‌های دیجیتال بوده‌اند. در سال ۲۰۲۱ میلادی، شرکت اپل بزرگترین شرکت دنیا بوده و مایکروسافت، آرامکو، آمازون، گوگل رتبه‌های بعدی را به خود اختصاص دادند. این شرکت‌ها توانستند درآمدهای بسیار بالایی نیز کسب کنند. به عنوان نمونه، درآمد دلاری هر دقیقه فعالیت برخی از شرکت‌های دیجیتال در شکل زیر نشان داده شده است.

همان‌طور که مشاهده می‌شود شرکت آمازون در سال ۲۰۲۱ در هر دقیقه ۸۳۷ هزار دلار درآمد داشته و توانسته در مجموع در این سال درآمدی حدود ۴۴۰ میلیارد دلار کسب کند. شرکت فیلم ساز نت فلیکس نیز در این سال درآمدی حدود ۲۹ میلیارد دلار داشته است. به علت درآمد بالای این شرکت‌ها، ارزش بازاری آن‌ها نیز بسیار بزرگ است و عملکرد آن‌ها دارای اثر زیادی بر بازارهای مالی است.

به عنوان نمونه پنج شرکت اپل، مایکروسافت، آمازون، فیس بوک و گوگل به تنهایی دارای وزن ۲۲/۵ درصدی در شاخص S&P۵۰۰ هستند. این در حالی است که شرکت‌های دیجیتال دیگری نیز در این شاخص حضور دارند. رشد شرکت‌های دیجیتال در عرصه جهانی در حدی است که پیش‌بینی شده در کمتر از سه سال آتی، بیش از نیمی از تولید ناخالص دنیا، حاصل از اقتصاد دیجیتال خواهد بود. در ایران نیز بر اساس آخرین آمار منتشره وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، در پایان سال ۱۴۰۰ ضریب نفوذ تلفن همراه به ۱۶۶ درصد و ضریب نفوذ اینترنت پرسرعت به ۱۱۴ درصد رسیده است. این نشان دهنده دسترسی مناسب مردم کشور به اینترنت پرسرعت است. از سوی دیگر شاهد حضور موفق کسب و کارهای دیجیتال در ایران در حوزه‌های مختلف از جمله خرده‌فروشی آنلاین، تولید و انتشار محتوی، درخواست خودرو، اعطای وام اینترنتی، خرید آنلاین بلیط سفرهای هوایی و زمینی، مسیریاب‌های آنلاین، صدور انواع بیمه نامه آنلاین، فروش کالا، تهیه دارو، خدمات پزشکی آنلاین، بازی‌های اینترنتی و غیره هستیم. با وجود تلاش موفقیت آمیز بخش خصوصی در توسعه اقتصاد دیجیتال کشور، هنوز شرکت‌های دیجیتال در بازار سرمایه حضوری پر رنگ ندارند.

در حال حاضر هیچ یک از ده شرکت بزرگ بورس اوراق بهادار تهران مربوط به حوزه دیجیتال نیست. این نشان از وجود فرصت رشد و حضور فعال این شرکت‌ها در بازار سرمایه دارد. بازار سرمایه ایران می‌تواند با تأمین مالی به رشد و توسعه کسب و کارهای دیجیتال کمک به سزایی کند. در این راستا شرکت بورس اوراق بهادار تهران با همراهی سازمان بورس و اوراق بهادار تلاش دارند تا زمینه حضور این شرکت‌ها در بازار را تسهیل کنند. از جمله مشکلات اصلی حضور این شرکت‌ها در بازار، وجود موانع قانونی است که سازمان بورس نیز با همکاری بورس تهران در حال تدوین مقررات جدید برای پذیرش شرکت‌های دیجیتال در بازار هستند. امید است با ورود این شرکت‌ها به بازار، شاهد رشد همزمان کسب و کارهای دیجیتال،

افزایش تنوع فرصت های سرمایه گذاری و توسعه اقتصاد دیجیتال کشور باشیم.

منبع: پایگاه خبری بازار سرمایه ایران(سنا)